

ВИСТАВИ

ЖИТТЯ, ПОВТОРЕНЕ СТОКРАТ: КІЛЬКА СЛІВ ПРЕАМБУЛИ...

«Медея» — перша вистава у власному Домі на Володимирській, після дев'яти років без даху. У цьому розділі — переважно про вистави і проекти «на базі». А ось так ми розпочинали...

Першою акцією стала зустріч-діалог Центру Курбаса з Центром Гротовського, з науковою конференцією із запрошенням провідних європейських дослідників творчості Гротовського (Збігнев Осинський, Лешек Колянкевич, Бруно Хояк та ін.). З 5-денним театральним фестивалем українських експериментальних вистав. З майстер-класом знаменитого Зігмунта Моліка, правої руки Гротовського. Театральний Київ тоді жив подіями Центру.

З майстер-класу Моліка розпочався проект «Майстер-класи світової режисури — Україні. Спроба духовної вертикалі». Другим запрошеним (за сприяння Фонду «Відродження») став — Гриць Гладій (Канада). Експертна група на конкурсній основі у три тури відібрала акторів-учасників з усієї України. Бажаючих було понад 200 осіб, відібрали — 16-20. Але люди йшли і йшли... Гладій-майстер — видовище захоплююче, гіпнотичне, вкрай позитивне.

Результатом цих майстер-класів стала містерія-подія «Страшна помста» за Гоголем, показана в Галереї мистецтв Києво-Могилянської Академії. «Містичне відчуття родини, де «смерть виглядає не так страшно», повернення до рідної землі, духовне еднання з предками, що на цій землі жили, тексти Гоголя диктували Гладієві форму античних містерій із загавковими ритмами Хору, з темним діонісійським сп'янінням та світлою аполонівською гумкою водночас» (Н. Шевченко, Кіно-Театр №6 1996).

Далі мали бути майстер-класи Аріани Мнушкіної, Джорджо Стреллера, Еуженію Барби, Юрія Любимова, Тадаші Сузуки, Люка Годара...

Одночасно в серії телевізійних передач каналу

«Культура» ми з'явили ідею проекту постійних, для початку — тимчасових — повернень українських митців в Україну з їхніми ідеями, акціями, гастролями, майстер-класами, виставами. Це мало би стати стратегічним завданням держави, враховуючи кількість наших видатних митців закордоном. Але стало лише часткою нашої стратегії.

Ми орієнтувались на інновацію — як в методології, так і у «фактографії». Багато речей робили вперше.

Вперше на сцені — «Зачарована Десна» Довженка, вперше — «Поворот» Олени Теліги. Обидві вистави — Богдана Струтинського (до того він встиг поставити «Анатоль» Шніцлера). Запрошення до США...

Маніфестацією відкриття для сцени став і проєкт О. Балабана, Ол. Левченко, О. Танюк за п'єсою Олександра Олеса «Вилітали орли» з молодими акторами.

А ще — і теж вперше — три абсолютно унікальних версії «Настасьї Філіповни» за Достоевським-Вайдою у постановці Дмитра Лазорка і художника-постановника Володимира Карашевського. Та ними ж здійснена блискуча експериментальна «Чайка» Чехова, яку на місяць запросили до Франції, з майстер-класами наших митців, зі зйомкою нової, французької версії «Чайки» на ландшафті. Це зініціювало створення у нас, в Центрі, камерного французького театру «Дю Пуассон» з молодими акторами з Франції, які спеціально збирали гроші на приїзд до Центру і створення вистав тут, під орудою Лазорка... Вистава цього режисера «Ночі» за Кольтесом — новою для нас європейською драматургією — створювала новий дражливий контекст для пошуків... Планувалась українсько-французька трупа...

Аргументації попереднього театрального мовлення сміливо «відмінялись» майстернею Олега Ліпцина, який запропонував театральній мові новий синтаксис, здійснивши цілий репертуар: три нових варіанта «Старої» за Гоголем-Хармсом! І стильний

Життя, повторене стократ:
кілька слів преамбули...

екзистенційний «Улісс» з Аллою Даругою, і «Щасливі дні» Беккета з нею ж. І як не згадати чи не перший в Україні «класично» постмодерністський «Гамлет-Лабіринт», що став театральною хрестоматією цієї поетики.

Візуально-просторова «дерев'яна» акція «Перехрестя» Олександра Чайки і Карашевського стала результатом колективного експериментального проєкту Іконостас. В його рамках досліджувалися два головних аспекти: побудова сценічної дії на основі невербальної просторово-предметної драматургії та комунікація без театральної ієрархії в процесі продукування сценічного твору. Йшов активний пошук нової реальності театру.

Вистави Юрка Яценка «Долина, вечір перший» за п'єсою Л. Паріс (в рамках ВІАТ) і «Школа Беккета» за текстами Семюела Беккета — верифікували нову емоцію і право на непередбачуване сценічне мовлення.

Потім до нас приєднався Театр у кошику...

Все це — *погії* нового українського театру. Нова мова, новий дух, нові ризики. Вільний пошук. Інтелектуально-спокусливий експеримент. Кращі молоді режисери нової України. Тепер, з відстані у часі — це абсолютно незаперечно.

